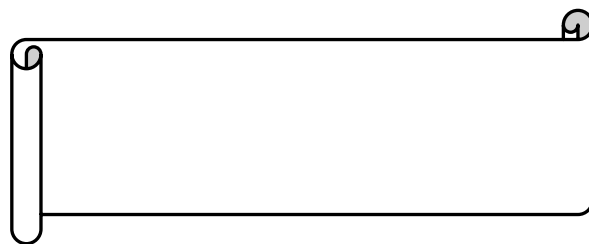

מסכת

בבא קמא

מסכת בבא קמא – פרק א

משנה א

ארבעה 'אבות נזיקין': 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ .

הסבר את הנזק שעשה כל אחד מן האבות המוזכרים, והיכן הוא כתוב בתורה:

רגל – כיצד הזיק? _____ פרשת _____ פרק _____ פסוק _____

בור – כיצד הזיק? _____ פרשת _____ פרק _____ פסוק _____

שן – כיצד הזיק? _____ פרשת _____ פרק _____ פסוק _____

אש – כיצד הזיק? _____ פרשת _____ פרק _____ פסוק _____

במה רגל חמור משן? _____ ובמה שן חמור מרגל? _____

'ולא זה וזה' – מי? _____ ו _____ . במה שניהם דומים? _____

למי אינם דומים? _____ במה הוא שונה מהם? _____

'ולא זה וזה' – מי? _____ ו _____ ו _____ . במה שלושתם דומים? _____

למי אינם דומים? _____ במה הוא שונה מהם? _____

במה כולם שווים? 1. _____ 2. _____ .

כשהמזיק משלם את ההיזק מקרקע – נותן _____ .

משנה ב

במשנה שלושה כללים על חיוב נזיקין:

השמירה: _____

הבעלות: 1. _____

2. _____

3. _____

המקום: 1. _____

2. _____

המשנה חוזרת על הכלל: _____

ביחס לאיזה אב נאמר כלל זה? _____

משנה ג

אנו לומדים מספר כללים ביחס לתשלומי נזיקין והחיוב בבית דין:

- _____ השומא:
- _____ התשלום:
- _____ הדנים:
- _____ המעידים:
- _____ החייבים:

בסוף המשנה מופיע כלל נוסף: _____
באיזה אופן הנזיק הוא 'משלם'?

משנה ד

בעלי חיים	מועדים:	תמים:
שנהשבים מועדים מתחילתם:		
_____ .1	_____ .1	_____ .1
_____ .2	_____ .2	_____ .2
_____ .3	_____ .3	_____ .3
_____ .4	_____ .4	_____ .4
_____ .5	_____ .5	_____ .5
_____ .6		

שיטת רבי אליעזר:

_____ כל בעלי החיים:

_____ נחש:

מה ההבדלים בין תם למועד?

כמות התשלום: תם - _____ מועד - _____

מקור התשלום: תם - _____ מועד - _____

מסכת בבא קמא – פרק ב

משנה א

המשנה עוסקת בנוזקי _____ ותולדותיו, ועל נזק ע"י רגל שהוא מנוזקי _____.

בהמה: _____ תרנגול: _____

רגל _____
תולדת רגל _____
תולדת קרן _____

משנה ב

אנו לומדים על נזקי _____ ותולדותיו, ועל נזק ע"י שן שהוא מנוזקי _____.

שן _____
תולדת קרן _____

כללא דמילתא:

ברשות הניזק – משלם מה _____ ברשות הרבים – משלם מה _____

מה נחשב לרשות הניזק? 1. _____ 2. _____

מה נחשב לרשות הרבים? 1. _____ 2. _____

משנה ג

אנו עוסקים עוד בתולדה של _____ ו _____ ונזק של _____.

א. המניח כלב וגדי בראש הגג וקפצו לחצר ושברו כלים,

משלם על הכלים – _____, מדין _____ כיוון שמועדים _____.

ב. כלב שלקח עונה עם גחלים ואכלה בגדיש והדליק את הגדיש,

משלם על החררה _____, מדין _____.

ועל הגדיש _____, מדין _____.

משנה ד

במשנתנו מובאים ההגדרות של שור תם וחזרתו של שור מועד לשור תם.

לר' יהודה:

לר' מאיר:

תם נהיה למועד - _____

תם נהיה למועד - _____

מועד חוזר לתם - _____

מועד חוזר לתם - _____

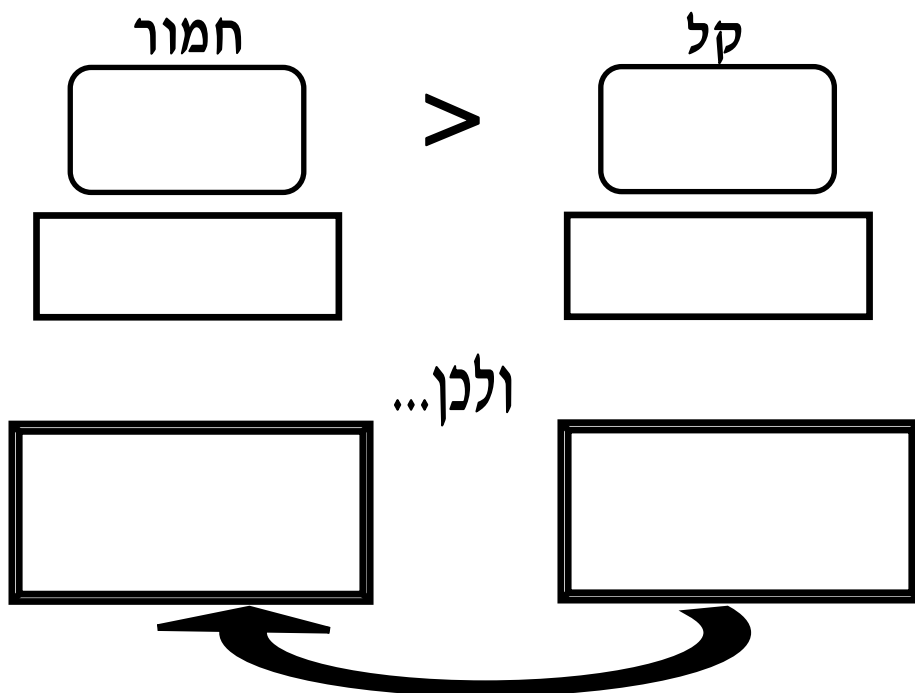
משנה ה

קרן שמזיקה ברשות הרבים - לכו"ע משלם _____.

אבל קרן שמזיקה ברשות הניזק -

לר' טרפון - משלם _____, וחכמים אומרים - משלם _____.

המקור של ר"ט לדין קרן ברשות הניזק:

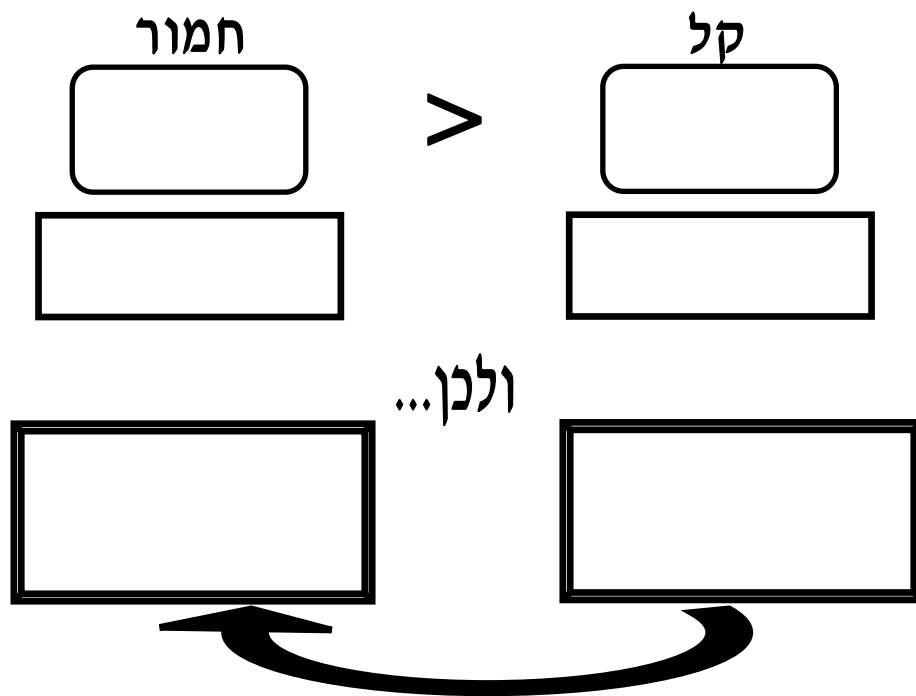

טענת רבנן:

דיו לבא מן הדין (הנלמד) שהוא _____ ברשות _____,

להיות כנידון (המלמד) שהוא _____ ברשות _____, שמשלמים חצי נזק.

המקור השני של ר"ט לדין קרן ברשות הניזק:

טענת רבנן:

דיו לבא מן הדין (הנלמד) שהוא _____ ברשות _____, _____
להיות כנידון (המלמד) שהוא _____ ברשות _____, שמשלמים חצי נזק.

משנה ו

אנו עוסקים בנוקי אדם.

אדם מועד לעולם בין _____ בין _____ בין _____ בין _____.
סימא את עין חברו או שבר כלים - משלם _____.

מסכת בבא קמא – פרק ג

פרק זה עוסק בתחילתו בנזקים הנגרמים ע"י אדם, ובסופו בנזקים הנגרמים ע"י שור.

משנה א

כלל: המניח תקלה ברשות הרבים – חייב באחריות ובתשלום.

המניח כד ברשות הרבים ואדם אחר נתקל בכד זה – הנתקל _____ מלשלם.

אם הנתקל הוזק מהחבית – בעל החבית _____ בנזקו.

ההולך ברשות הרבים עם כד ונתקל ונפל, ואחר נתקל בשברים או הוחלק במים –

לת"ק: הנתקל נחשב _____, ולכן בעל הכד – _____ על נזקי הנופל.

לר' יהודה: הנתקל נחשב _____, ולכן בעל הכד – _____ על נזקי הנופל.

אבל אם בעל הכד התכוון לזכות במים או בשברי החרס – לכו"ע _____, מדין _____.

משנה ב

משנתנו מונה 5 דברים שעשה ברשות הרבים וע"י כך הוזק אדם, בכולם – חייב.

1. השופך _____ . 3. המצניע _____ . 5. גדר ש _____ .

2. המצניע _____ . 4. הגודר ב _____ .

משנה ג

משנתנו מוסיפה עוד מקרים שברשות הרבים – חייב.

המוציא לרה"ר _____ ו _____ כדי שיהפכו לזבל, והוזק בהם אדם.

וכן _____ לכל אדם ליטלם לעצמו, מדין _____ כי אסור לו להניחם שם.

רשב"ג סובר שהמוציא כל דבר שמזיק לרה"ר ואפילו הוציא ברשות – _____ .

וכל הקודם – _____ .

משנה ד

המשנה עוסקת במקרה שגופו של האדם נעשה תקלה ברה"ר.

שני קדרין שהלכו אחד אחרי השני, והראשון נפל, והשני נתקל בו והוזק –

הראשון _____ מכיון שהיתה לו אפשרות _____ ולא עמד.

משנה ה

ההולך ברה"ר עם תבית וכנגדו אחד נושא קורה ופגעו זה בזה,

בעל הקורה - _____, מפני _____.

כשבעל החבית ראשון ובעל הקורה אחרון	כשבעל הקורה ראשון ובעל החבית אחרון	
		בעל החבית נתקל בבעל הקורה
		הראשון עצר בדרכו
		כשהראשון הזהיר שעומד לעצור

משנה ו'

שניים שהלכו ברה"ר כאשר אחד _____ ואחד _____, או ששניהם _____,

והיה להם רשות לרוץ, והזיקו אחד את השני - שניהם _____.

משנה ז

המבקע עצים ברשות אחת ומזיק ברשות אחרת - _____, כיון _____.

משנה ח

כללא דמילתא: שור המועד והאדם - משלמים נזק שלם. תם - משלם חצי נזק.

_____	אדם באדם	_____	תם בתם
_____	אדם במועד	_____	מועד במועד
_____	מועד באדם	_____	מועד בתם
_____	אדם בתם	_____	תם במועד
_____	תם באדם	_____	ולר"ע: _____

משנה ט

משנתנו עוסקת בתשלום שור תם מגופו.

שור תם שווה מאה שנגה שור שווה מאתיים, והנבילה לא שווה כלום,

סכום הנזק - _____, סכום התשלום - _____.

הניזק לוקח את השור הנוגה ששווה _____.

שור שווה מאתיים שנגה שור שווה מאתיים, והנבילה לא שווה כלום,

סכום הנזק - _____, סכום התשלום - _____.

באופן זה מתקיים לדעת רבי מאיר הפסוק: ומכרו את השור הזוי וזצו את כספו.

כי מוכרים את השור ששווה _____, והניזק והמזיק מקבלים ממנו _____.

אך לדעת רבי יהודה לא התקיים סוף הפסוק: וגם את הבמת יזצון.

שור שווה מאתיים שנגה שור שווה מאתיים, הנבילה שווה חמישים,

סכום הנזק - _____, סכום התשלום - _____.

באופן זה מתקיים לדעת רבי יהודה כל הפסוק:

ומכרו את השור הזוי וזצו את כספו -

מוכרים את השור החי ששווה _____, והניזק והמזיק מקבלים ממנו _____.

וגם את הבמת יזצון -

מוכרים את השור המת ששווה _____, והניזק והמזיק מקבלים ממנו _____.

נמצא שהמזיק הפסיד _____, שהם מחצית מהנזק ששורו הזיק.

משנה י

אדם	שור	
_____	_____	המבייש
_____	_____	מסמא עין עבדו ומפיל שינו
_____	_____	החובל באביו ואמו
_____	_____	המדליק גדיש בשבת

משנה יא

כלל: המוציא מחבירו – עליו הראיה, וללא ראיה – הנתבע פטור.

שור רדף אחר שור והזיק –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

שניים רודפין אחר שור ושייכים לאדם אחד –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

שני שוורים בבעלות שונה רודפין אחר שור –

טענת המזיק: _____

טענת המזיק: _____

הדין: _____

שניים שרודפין אחד תם ואחד מועד –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

שניים שרודפין אחד גדול ואחד קטן –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

שור תם ושור מועד שהזיקו שור גדול וקטן –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

שור גדול ושור קטן שהזיקו שור גדול ושור קטן –

טענת המזיק: _____

טענת הניזק: _____

הדין: _____

מסכת בבא קמא – פרק ד

משנה א

נחלקו רבי עקיבא ורבי ישמעאל מה הגדרת בעלותו של הניזק בשור הנוגח.
לרבי ישמעאל – הניזק נחשב לבעל חוב בשור שהזיק, והשור משועבד לגביית הניזק.
לרבי עקיבא – הניזק נחשב לשותף בשור, בגובה התשלום שמגיע לו.
כתוצאה ממחלוקת זו – נחלקו במשנתנו על אחריות הניזק בנזקי השור לפני ואחרי תפיסתו.
לרבי מאיר הסובר כר"י – אין הניזק חייב בנזקי השור, ואינו חייב לשמור עליו. אך כאשר תפס
הניזק את השור – נכנס במקום הבעלים להתחייב בשמירתו.
אך לרבי שמעון הסובר כרבי עקיבא – אפילו כשלא תפס הניזק את השור חייב בשמירתו
כשותף, ולכן חייב בנזקיו.
המקרה במשנתנו:
שורו של ראובן נגח את שורו של שמעון, ושמעון תפס את השור. השור נגח את השור של לוי,
ולוי תפס את השור. השור נגח את השור של יהודה, ויהודה תפס את השור. וכך הלאה...
אם חצי הניזק יכול היה שיהיה שוה – ראובן חייב לשמעון, ושמעון ללוי, ולוי ליהודה... א"כ הניזק
האחרון מקבל תשלום, והקודמים מפסידים, אך ראובן אינו מפסיד את חלקו שנשאר לו בשור,
כי השור לא היה בשמירתו.
אבל אם הניזק לא היה תופס את השור – חיוב שמירתו נשאר על הבעלים, ושמעון יקבל חצי
מנזקו, לוי יקבל רק ממה שישאר בגוף השור את חצי נזקו.
עד כאן לשיטת רבי מאיר שסובר כרבי ישמעאל.
אך שיטת רבי שמעון שהניזק והבעלים נחשבים לשותפים בשור, א"כ כששור שוה מאתים הזיק
שור ששוה מאתיים ותשלום הניזק הוא מאה – שמעון הניזק צריך לקבל מאה מהשור שהזיק
וראובן המזיק יקבל מאה, א"כ השור נמצא בבעלות שניהם ולכל אחד שייך חצי מהשור.
כשהשור נגח את שורו של לוי והניזק הוא מאה – ראובן צריך לשלם חמישים ושמעון משלם
חמישים. וכך לוי יקבל מאה מהשור שהזיק, ושמעון יקבל חמישים וראובן חמישים. א"כ השור
נמצא בבעלות שלשתם כשחציו שייך ללוי, ולראובן ושמעון יש רבע מהשור.
כשהשור נגח את שורו של יהודה והניזק הוא מאה – ראובן משלם עשרים וחמש ושמעון משלם
עשרים וחמש, לוי משלם חמישים, וכך קבל לוי את המאה מהשור המזיק.

משנה ב

כלל: שור מועד נחשב למועד רק למה שנגח.

משנתנו מביאה שלושה מקרים של שור שהוא מועד לדבר אחד ולא מועד לדבר אחר.

1. שור שמועד רק ל_____ ואינו מועד ל_____.

2. שור שמועד רק ל_____ ואינו מועד ל_____.

3. שור שמועד רק ל_____ ואינו מועד ל_____.

למה שהוא מועד – משלם _____, ולמה שאינו מועד משלם _____.

רבי יהודה מביא עוד מקרה:

4. שור שמועד רק ל_____ ואינו מועד ל_____.

השור שמועד לשבתות, חוזר להיות תם כאשר חזר מנגיחותיו _____.

משנה ג

למדנו בפרק א שתשלומי נזק הם רק בנכסים שאין בהם מעילה ובנכסי בן ברית.

שור של ישראל שנגח שור של הקדש, או של הקדש שנגח שור של ישראל – _____.

שנאמר: 'שור _____' – ולא שור של הקדש.

שור של ישראל שנגח שור של נכרי – _____.

אבל שור של נכרי שנגח שור של ישראל – _____.

משנה ד

שור של פקח שנגח שור של חרש שומה וקמן – _____, כי בעל השור הוא _____.

שור של חרש שומה וקמן שנגח שור של פקח – _____, אך בי"ד ממנים _____.

תפקידי האפוטרופוס:

1. _____ על השור שלא יזיק.

2. לטפל ב_____ נזקיו מרכוש החש"ו.

3. בפניו בבית דין על השור, ולעשותו מועד.

אם לאחר שהעידו על השור בפני האפוטרופוס החש"ו נעשו לבן דעת –

לרבי מאיר: השור חוזר לדין _____, לרבי יוסי: השור נשאר _____.

שור האצטדין שהרג אדם – אינו חייב _____, שנאמר: 'שור _____' – ולא _____.

משנה ה

- שור תם שנגח אדם ומת – חייב _____, דין זה הוא ב _____ וב _____.
- שור מועד מלבד הסקילה ל _____, צריך הבעלים לשלם _____ ליורשי המת.
- שור מועד שנגח עבד או אמה כנענים – משלם _____ סלעים, במקום תשלומי _____.

משנה ו

המשנה עוסקת בדיני שור שהרג אדם שלא בכוונה.

1. התכוון להתחכך ב _____ ונפל על _____ והרגו.
 2. התכוון להרוג _____ והרג _____.
 3. התכוון להרוג _____ והרג _____.
 4. התכוון להרוג _____ והרג _____.
- במקרים אלו השור _____ מסקילה.

משנה ז

המשנה עוסקת בבעלות על השור המחייבת את השור בסקילה.

1. שור של _____.
 2. שור של _____.
 3. שור ברשות _____.
 4. שור של _____.
 5. שור של _____.
 6. שור של _____.
- בכל אלו השור – חייב מיתה.

לשיטת רבי יהודה יש שלושה שוורים שפטורים מסקילה, כיון שאין להם בעלים.

1. שור של _____.
2. שור של _____.
3. שור של _____.

משנה ח

שור שנגמר דינו להסקל, והקדישו בעליו –

הקדישו לפני גמר דין – השור _____, הקדישו לאחר גמר דין – השור _____.

שור שנגמר דינו להסקל, ושחטו בעליו –

שחטו לפני גמר דין – בשרו _____, שחטו לאחר גמר דין – בשרו _____.

המוסר שור לשמירה לאחד מארבעת השומרים – דין השומר כדין ה_____.

דרגת השמירה הנדרשת לשור:

- שמירה פחותה בתם – לכו"ע עדיין _____.
 - שמירה פחותה במועד – לרבי מאיר: _____, לרבי יהודה: _____.
- במשנה שתי דוגמאות לשמירה פחותה: 1. קשירה ב_____. 2. נעילה _____.
- שמירה מעולה במועד – לרבי מאיר ורבי יהודה: _____, לרבי אליעזר: _____.
- לשיטת רבי אליעזר השמירה היחידה ש'תפטר' בשור מועד היא _____.

מסכת בבא קמא – פרק ה

משנה א

כלל: ממון המוטל בספק – חולקין.

משנתנו לדעת סומכוס שהולקים בספק ממון, אך לדעת חכמים – המוציא מחבירו עליו הראיה.

במשנתנו שני מקרים של ספק:

1. שור שנגח פרה, ועוברת המת בצידה.

אילו היה ברור שנולד מת לפני הנגיחה – השור הנוגח _____ על מותו.

אילו היה ברור שנולד מת לאחר הנגיחה – השור הנוגח _____ על מותו.

אך במשנתנו לא ידוע אם מותו נגרם בגלל הנגיחה.

ולכן, על נגיחת הפרה – משלם _____, ועל ספק נגיחת הוולד – משלם _____.

2. פרה שנגחה שור, וולדה החי בצידה.

אילו היה ברור שנולד לפני הנגיחה – ניתן לגבות 'מגופו' רק מ_____.

אילו היה ברור שנולד לאחר הנגיחה – ניתן לגבות 'מגופו' גם מ_____.

אך במשנתנו לא ידוע אם השתתף בנגיחה כשהיה בתוכה.

ולכן, מגוף הפרה – גובה _____, ומהוולד גובה מספק – _____.

(הצורך לגבות מהוולד הוא רק כשהפרה הנוגחת אינה לפנינו לגבות מגופה, ומתעורר הצורך לגבות מגוף הוולד)

משניות ב – ג

כלל: המכנים הפציו לרשות המזיק ללא רשות – אינו יכול לתבוע על נזק שנעשה לו.

דוגמאות למכנים שלא ברשות והזוק – בעה"ב פטור.

1. מכנים _____, ו_____ בהמת בעה"ב. 3. מכנים _____, ו_____ שור בעה"ב.

2. מכנים _____, ו_____ בהמת בעה"ב. 4. מכנים _____, ו_____ כלבו של בעה"ב.

הכנים ברשות והזוק – לת"ק: הבעה"ב _____, לרבי – בעה"ב פטור עד שיקבל _____.

דוגמאות למכנים שלא ברשות והזיק – המכנים חייב.

1. מכנים _____, ו_____ בהמת בעה"ב. 4. מכנים _____, ו_____ את מי הבור.

2. מכנים _____, ו_____ בהמת בעה"ב. 5. מכנים _____, והרג _____.

3. מכנים _____, ו_____ את שור בעה"ב.

משנה ד

שור המתכוון להכות שור, והיכה אישה ויצאו ילדיה - _____ מדמי וולדות.
אדם שהתכוון להכות אדם, והכה אשה ויצאו ילדיה - _____ בדמי וולדות.

כיצד מעריכים את דמי הוולדות?

לת"ק: _____

לרשב"ג: _____

את דמי הוולדות נותנים ל _____, אם בעלה מת - נותנים _____.

אך אם אין יורשים לבעל - _____.

במשנה 2 דוגמאות:

1. _____ ונשתחררה. 2. _____ ..

משנה ה

במשנה שלושה מקרים שבהם בור פתוח מרשות לרשות:

1. החופר בור ברשות ה _____ ועשה פתח ל _____.

2. החופר בור ברשות ה _____ ועשה פתח ל _____.

3. החופר בור ברשות ה _____ ועשה פתח ל _____.

בכל המקרים הללו, כשהפקיר את הרשות שבה פתח הבור - _____ בנזקי הבור.

החופר בור ברשות ה _____ ועשה פתח ל _____, ונפל לתוכו שור או חמור ומת -

_____ על הנזק, למרות שאין כאן בכלל ממונו שהזיק.

הסיבה המחייבת בנזקי בור - עסקי _____ ו _____.

במשנה כמה סוגי הפירות:

1. _____ . 2. _____ . 3. _____ .

4. _____ . 5. _____ .

בור - יש בו כדי להמית כשעמוק _____, ויש בו כדי להזיק כשעמוק _____.

משנה ו

המשנה עוסקת בבור של שותפים:

אם הראשון לא כיסה, והשני עבר ולא כיסה – _____ חייב, כי ה_____ העביר אל השני את האחריות.

אם הראשון כיסה, והשני עבר ומצאו מגולה – _____ חייב, כי ה_____ כיסהו.

בור שכסהו כראוי, ונפל לתוכו שור – _____, כי כיסה.

אך אם לא כסהו כראוי, ונפל לתוכו שור – _____, כי לא כיסה.

שור שהלך על שפת הבור ונפל, כי נבהל מקול הכריה:

אם נפל לפניו – _____ . אם נפל לאחוריו – _____ .

כלל: אין חייבים בבור על נזקי כלים.

במשנה שתי דוגמאות לכך:

1. נפל שור וכליו, ו_____ הכלים. 2. נפל חמור וכליו, ו_____ הכלים.

כל החיוב על נזקי בור הוא כאשר נפל שור שהיה _____, _____, _____.

אך אין בעל הבור חייב לשלם כשנפל שור _____.

כלל: אין חייבים בבור על אדם שנפל ומת, ואפילו כשהנופל אינו בן דעת.

במשנה ארבעה דוגמאות לכך:

1. _____ . 2. _____ . 3. _____ . 4. _____ .

משנה ז

שור, וכל בהמה, חיה ועוף שווים בדיני התורה:

1. לחיוב תשלומים כשנפלו ל_____ . 5. לחיוב _____ .

2. לאיסור עליה ל_____ . 6. לאיסור _____ בשעת דישה.

3. לחיוב תשלומי _____ בגניבה. 7. לאיסור _____ .

4. לחיוב השבת _____ . 8. לאיסור עבודה ב_____ .

מסכת בבא קמא – פרק ו

משניות א – ב

המקרה	הדין	הטעם
הכונס צאן לדיר ונעל כראוי	_____	_____
הכונס צאן לדיר ולא נעל כראוי	_____	_____
נפרצה בלילה או שפרצה ליסטים	_____	_____
הוציאוה ליסטים	_____	_____
הניחה בחמה	_____	_____
מסרה לחש"ו	_____	_____
מסרה לרועה	_____	_____

נפלה לגינה באונס ונהנית ע"י שהזיקה – משלמת מה ש _____ ולא את כל _____.

ירדה לגינה והזיקה משלמת מה ש _____.

כשהזיקה פירות מחוברים – כיצד משלמת מה שהזיקה?

לת"ק: שמים _____ עם פירות וכלי פירות, ומשלם את _____.

לרבי שמעון: משלם את המחיר של _____.

(כשהזיקה פירות תלושים – לכו"ע משלם את מחירם ולא שמים אנב שדה).

משנה ג

העושה גדיש בתוך שדה חברו ואכלתן בהמתו של בעל החצר – בעל החצר _____.

ואם הוזקה בהמתו של בעל החצר – מכניס הגדיש _____.

ואם הכניס ברשות – בעל החצר _____.

(שיטת רבי בפרק משנה ג שבעה"ב חייב רק אם אמר שישמור, ונתינת רשות בלבד – אינה מחייבת)

משנה ד

השולח את הבעירה ביד חש"ו – _____ מדיני אדם, ו _____ בדיני שמים.

לחייב את המשלה – אין אפשרות, כי _____.

לחייב את השליח – אין אפשרות, כי _____.

השולח את הבעירה ביד פיקח – הפיקח _____.

לחייב את המשלה – אין אפשרות, כי _____.

לחייב את השליח – יש אפשרות, כי _____.

כלל: כשיש שנים שעשו את הבעירה – יש לחייב את האחרון.

לכן, אם הראשון הביא אש, והשני הביא עצים – _____ חייב.

אבל, אם הראשון הביא עצים, והשני הביא אש – _____ חייב.

בא אחר וליבה ובגלל ליבוי האש הלכה והזיקה – _____ חייב.

באה רוח מצויה וליבתה ובגלל ליבויה האש הלכה והזיקה – _____ חייב.

באה רוח שאינה מצויה וליבתה ובגלל ליבויה האש הלכה והזיקה – _____ פטור.

השולח את הבעירה ואכלה עצים או אבנים או עפר – _____ חייב, שנאמר: כי תצא אש...

וְנֹאכַל גְּדִישׁ... או _____.

אם האש עברה מקום שלא היתה עוברת באופן הרגיל – המבעיר _____.

במשנה שלושה אופנים:

1. גדר גבוהה _____ אמות.

2. דרך הרבים ברוחב _____ אמות.

3. נהר ברוחב _____ אמות.

נחלקו במשנה כמה צריך להרחיק כאשר מדליק אש בתוך רשותו כדי שהאש לא תתפשט:

לרבי אלעזר בן עזריה: _____ אמות. לרבי עקיבא: _____ אמות.

לרבי אליעזר: _____ אמות. לרבי שמעון: _____.

משנה ה

המדליק גדיש והיו בתוכו כלי עבודה השייכים לשדה – לכו"ע _____ על הכלים.

היו טמונים בגדיש כלים שלא רגילים להיות בשדה –

לרבי יהודה: המבעיר _____ על הכלים.

ולחכמים: המבעיר _____ על הכלים, אך משלם על מקום ה_____ כאילו היה שם _____.
המדליק בית – לכו"ע _____ על כל מה שבתוכו.

גדי סמוך לגדיש – המבעיר _____ על הגדי.

עבד קשור סמוך לגדיש – המבעיר חייב _____ על הריגת העבד.

היה עבד שאינו קשור סמוך לגדיש – המבעיר פטור על רציחת העבד, כי העבד יכל _____.

גדי ועבד לא קשור סמוך לגדיש – המבעיר _____ על העבד, ולכן _____ על הגדי.

גדי ועבד קשור סמוך לגדיש – המבעיר חייב _____ על העבד, ולכן _____ על הגדי.

משנה ו

נפח שדפק עם פטיש ויצא גין והזיק – הנפח _____, מדין כוחו.

ההולך עם גמל טעון פשתן יתר על המידה והפשתן נדלק מנר החנווני והדליקו את הבירה –

אם הנר היה בתוך החנות – _____ חייב על הנזק של _____.

אך אם הנר היה מחוץ לחנות – _____ חייב על הנזק של _____.

אם הנר של החנווני שהיה בחוץ הוא נר חנוכה –

לרבי יהודה: _____ פטור בנזקי _____, כי הניח את הנר _____.

לחכמים: _____ חייב בנזקי _____, כי היה לו _____ על הנר שלא יזיק.

מסכת בבא קמא – פרק ז

משנה א

תשלומי כפל נוהג ב_____.

תשלומי ארבעה וחמישה נוהג רק בגונב _____ ו_____.

הגונב אחר הגנב – אינו משלם _____, וכך אינו משלם _____.

משניות ב – ד

- העידו שנים על אדם שגנב וטבח או מכר – משלם _____.
- העידו שנים על אדם שגנב ושניים אחרים העידו שטבח או מכר – משלם _____.
- העידו שנים שגנב, והודה שטבח או מכר – משלם _____.
- העידו שנים שגנב, ועד אחד העיד שטבח או מכר – משלם _____.
- הודה על עצמו שגנב, והעידו עליו שניים שטבח או מכר – משלם _____.
- העידו שניים שגנב, וטבח או מכר ונמצאו זוממים –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
- העידים: משלמים _____, מפני _____.
- העידו שניים שגנב, ושניים אחרים העידו שטבח או מכר ונמצאו כולם זוממים –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
- העידים הראשונים: משלמים _____, מפני _____.
- העידים האחרונים: משלמים _____, מפני _____.

- העידו שניים שגנב, ושניים אחרים העידו שטבח או מכר ונמצאו הראשונים זוממים –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
העדים הראשונים: משלמים _____, מפני _____.
העדים האחרונים: משלמים _____, מפני _____.

- העידו שניים שגנב, ושניים אחרים העידו שטבח או מכר ונמצאו האחרונים זוממים –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
העדים הראשונים: משלמים _____, מפני _____.
העדים האחרונים: משלמים _____, מפני _____.

- העידו שניים שגנב, ושניים אחרים העידו שטבח או מכר ונמצא אחד מהראשונים זומם –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
העדים הראשונים: משלמים _____, מפני _____.
העדים האחרונים: משלמים _____, מפני _____.

- העידו שניים שגנב, ושניים אחרים העידו שטבח או מכר ונמצא אחד מהאחרונים זומם –
הגנב: משלם _____, מפני _____.
העדים הראשונים: משלמים _____, מפני _____.
העדים האחרונים: משלמים _____, מפני _____.

קלב"מ:

המקרה	הדין	הטעם
גנב ומכר בשבת	_____	_____
גנב וטבח בשבת	_____	_____
גנב ומכר לעבודה זרה	_____	_____
גנב וטבח לעבודה זרה	_____	_____
גנב וטבח ביום הכיפורים	_____	_____

בעלות:

גנב מאביו, טבח, מת אביו	_____	_____
גנב מאביו, מת אביו, טבח	_____	_____
גנב, טבח, הקדיש	_____	_____
גנב, הקדיש, טבח	_____	_____
גנב הקדש בלי אחריות, טבח	_____	_____
גנב הקדש שבאחריות, טבח	_____	לת"ק:
_____	_____	לר"ש:

בעיות בשחיטה:

גנב, טבח לרפואה	_____	_____
גנב, טבח להאכיל לכלבים	_____	_____
גנב, שחט ונמצאת טריפה	_____	לת"ק:
_____	_____	לר"ש:
גנב, שחט ונעשתה נבילה	_____	_____
גנב, שחט חולין בעזרה	_____	לת"ק:
_____	_____	לר"ש:
גנב, נחר או עקר	_____	_____

משנה ה

כלל: חיוב ארבעה וחמשה הוא רק למוכר את כל הבהמה.

במשנה 2 מקרים שלא מכר את כולה ופטור.

1. מכר חוץ מ_____.

2. שותף שגנב את הבהמה ומכר את חלק _____.

כלל: הלוקח חפץ מחבירו מתחייב בדיני גניבה רק אם עשה קנין.

במשנה 3 מקרים לגניבה עם מעשה קנין:

1. גנב ו_____ מרשות הבעלים, ואח"כ טבח או מכר.

2. גנב כשהיתה _____ לרשות הבעלים, וטבח או מכר ב_____.

3. גנב, טבח או מכר כשהיא _____ לרשות הבעלים.

בשלושת האופנים הללו הגנב עשה קנין _____ מחוץ לרשות הבעלים.

אבל אם גנב, טבח או מכר כשהבהמה עדיין ברשותם - _____, כי לא היה _____.

גנב שמשך את הבהמה בתוך רשות הבעלים, והבהמה מתה - הגנב _____, כיון שלא

עשה מעשה קניין שהרי _____ אינה מועילה ברשות הבעלים.

גנב שהגביה את הבהמה בתוך רשות הבעלים, והבהמה מתה - הגנב _____, כיון שעשה

מעשה קניין שהרי _____ מועילה ברשות הבעלים.

גנב שמשך את הבהמה מחוץ לרשות הבעלים, והבהמה מתה - הגנב _____, כיון שעשה

מעשה קניין שהרי _____ מרשות הבעלים.

גנב שלא עשה משיכה אך העביר את הבהמה לאחר - חייב.

במשנה 3 מקרים להעברה לאחר.

1. נתינה ל_____ כדי _____ את בנו הבכור.

2. נתינה ל_____ כדי להחזיר את _____.

3. נתינה ל _____, כדי לשמור עבור ה _____.

הגנב חייב בכפל – רק אם המקבלים עשו _____.

משנה ז

המשנה עוסקת בגידול בעלי חיים.

- בארץ ישראל – אין לגדל בהמה דקה, מפני _____.
אך מותר לגדל ב _____, או ב _____ שבארץ ישראל.
- בירושלים – אין לגדל תרנגולים, מפני _____.
- בארץ ישראל – אין לכהנים לגדל תרנגולים, מפני _____.
- בכל מקום – אין לגדל חזירים, מפני _____.
- בכל מקום – אין לגדל כלב רע ללא שלשלת, מפני _____.
- בכל מקום – אין לפרוס נשבים לתפיסת יוני הפקר במרחק פחות מ _____ ריס מהעיר, מפני _____.

מסכת בבא קמא - פרק ח

משנה א

החובל בחבירו - חייב ב _____ דברים, ואלו הן:

1. _____.

על מה משלמים? _____

כיצד שמים? _____

2. _____

על מה משלמים? _____

כיצד שמים? _____

3. _____

על מה משלמים? _____

כיצד שמים? _____

עד מתי חייב לרפואתו? _____

4. _____

על מה משלמים? _____

כיצד שמים? _____

5. _____

על מה משלמים? _____

כיצד שמים? _____

המבייש את: 1. _____ 2. _____ 3. _____ - חייב לשלם בושת.

חייב בושת נוהג רק במזיד, שנאמר: ושלוזה ידה ו _____ במבושיו - מכאן שחייבים על

הבושת רק כשהתכוון לבייש.

ולכן, ישן שבייש - _____.

וכן, נפל מן הגג והזיק ובייש - פטור על _____.

אך חייב על _____ שהרי חייב נזק נוהג גם בשוגג.

משנה ב

אדם חמור משור בשני דברים:

1. אדם משלם _____ דברים, ושור משלם רק _____.
2. אדם שחבל באשה משלם דמי _____, אך שור אינו משלם דמי _____.

משניות ג - ה

- המכה את אביו ולא הוציא דם - אינו חייב _____, ולכן _____ בחמשה דברים.
- המכה את אביו והוציא דם - חייב _____, ולכן _____ מחמשה דברים.
- החובל בחברו ביום הכיפורים - אינו חייב _____, ולכן _____ בחמשה דברים.
- החובל בחברו בשבת - חייב _____, ולכן _____ מחמשה דברים.
- החובל בעבד עברי שלו - חייב רק ב _____, ופטור מ _____.
- החובל בעבד כנעני שלו - _____ מחמשה דברים.
- החובל בעבד כנעני של אחרים - _____ לת"ק: חייב ב _____ דברים.
- ולרבי יהודה: חייב רק _____ דברים, ופטור מ _____.

משנה ד

חש"ו, עבד ואשה - פגיעתן רעה.

- החובל בהן - _____, והם שחבלו - _____.
- יש הבדל בין פטור החש"ו לפטור האשה והעבד:
- החש"ו - לא חייב לשלם, אך עבד ואשה - חייבים אלא שאין להם אפשרות לשלם בפועל.
- ולכן עבד שנשתחרר ואשה שהתגרשה - _____ לשלם.

משנה ו

המשנה מונה סכומים שנקבעו לתשלום בושת:

- התוקע לחברו - לת"ק: משלם _____, לרבי יהודה: משלם _____.
- הסוטר לחבירו בכף ידו - משלם _____.

הסוטר לחבירו לאחר ידו – משלם _____.

הצורם ב_____ חבירו, התולש ב_____, ה_____ ונגע בגוף חבירו, המעביר
חבירו, ה_____ ראש האשה – משלם _____.

לת"ק: הסכומים האמורים הם לאיש מכובד, אך לאיש שאינו מכובד – משלמים _____.
אך שיטת רבי עקיבא שהסכומים קבועים גם לאיש שאינו מכובד, כי כולם _____.

החובל בעצמו – אינו _____ לעשות כן, אך _____ מתשלום.
החובל באדם שחבל בעצמו – _____.

הקוצץ נמיעה – אינו _____ לעשות כן, אך _____ מתשלום.
הקוצץ נמיעתו של אדם שקצץ נמיעתו – _____.

משנה ז

לאחר שהחובל נותן את חמשת הדברים – צריך לבקש _____ מהנחבל, כדי שימחל לו מן
_____.
וראוי לנחבל למחול, ולא להיות _____.

מי שאמר שמסכים שחבירו יזיק לו בגופו – אינו מתכוין להסכים, ואפילו אמר 'על מנת לפטור'.
במשנה 3 דוגמאות:

1. סמא את _____ . 2. קטע את _____ . 3. שבור את _____ .

אך אם מסכים שחבירו יזיק את ממונו – התכוין למחול על התשלום, ודווקא שאמר 'ע"מ לפטור'.
במשנה 2 דוגמאות:

1. קרע את _____ . 2. שבור את _____ .

אם אמר: 'עשה כן לאיש פלוני על מנת לפטור' – בין בגופו בין בממונו המזיק _____,
ואין לחייב את האומר, מכיון שאין שליח לדבר _____.

מסכת בבא קמא – פרק ט

פרקים ט – י עוסקים בדיני גזלן.

גזלן הוא מי שלוקח ממון חבירו בגלוי ובהזקה.

גזלן אינו מתחייב בתשלומי כפל, ואם גזל שור או שיה וטבח או מכר אינו מתחייב בתשלומי ארבעה וחמשה.

הגזלן חייב להשיב את הגזילה או דמיה בלבד, וכאשר הגזילה עדיין קיימת הוא צריך להשיבה לנגזל, ואינו רשאי להשיב את דמיה.

משנה א

כלל: גזלן שעשה שינוי שאינו חוזר בחפץ הגזול וגם שינה את שמם – משלם כשעת _____.

משנתנו מביאה 6 מקרים של שינוי שאינו חוזר עם שינוי השם:

1. גזל _____ ועשאם ל _____ – משלם דמי _____.
2. גזל _____ ועשאו ל _____ – משלם דמי _____.
3. גזל _____ ואח"כ _____ – משלם דמי פרה העומדת _____.
4. גזל _____ ואח"כ _____ – משלם דמי רחל העומדת _____.
5. גזל _____ והתעברה אצלו, ואח"כ _____ – משלם דמי _____ בלבד.
6. גזל _____ ונטענה אצלו, ואח"כ _____ – משלם דמי _____ בלבד.

משנה ב

גזל בהמה והזקינה – לכו"ע משלם דמי בהמה _____.

גזל עבדים והזקינו – לת"ק משלם דמי עבד _____, לרבי מאיר משלם דמי עבד _____.

בגזילה שנעשה בה שינוי ניכר – אינו יכול לומר: הרי שלך לפניך.

במשנה 3 דוגמאות:

1. מטבע ו _____ – משלם מטבע _____.

2. פירות ו _____ - משלם פירות _____.

3. יין ו _____ - משלם יין _____.

בגזילה שנעשה בה שינוי שאינו ניכר - אומר לו: הרי שלך לפניך.

במשנה 6 דוגמאות:

1. מטבע ו _____ .

4. בהמה ו _____ .

2. תרומה ו _____ .

5. בהמה ו _____ .

3. חמץ ו _____ .

6. בהמה ש _____ .

משנה ג

אומן דינו כשומר שכר, לכן הוא חייב בגניבה ואבידה, ופטור על אונס.

אומן שהזיק לחפץ - חייב.

במשנה 3 דוגמאות:

1. נתן עץ לאומן לעשות ממנו _____, ולאחר שעשאו קלקלו.

2. נתן לחרש _____ לתקן, ולאחר שתקנו קלקלו.

3. בנאי שקיבל עבודה לשבור _____, ושבר את _____ או הזיק.

בנאי שסתר כותל מצד אחר, ונפל מצד שני,

אם הכותל האחר נפל שלא מחמת המכה - _____, ואם מחמת המכה - _____.

משנה ד

במשנה עוד דוגמאות לאומן שקלקל:

• הנותן צמר לצבע, והצמר _____ ביורה - משלם דמי _____.

• הנותן צמר לצבע, וצבעו _____ -

האומן אינו מקבל שכר מלא על הצביעה, אלא:

אם הצמר הושבת יותר מהוצאות הצביעה - האומן מקבל רק _____.

ואם הוצאות הצביעה יותר ממחיר השבת של הצמר - האומן מקבל רק _____.

- נתן צמר לצבע לצבוע באדום וצבעו שחור או לצבוע בשחור וצבעו אדום – האומן אינו מקבל שכר מלא על הצביעה, אלא: לרבי מאיר: הצבע נותן לבעלים דמי _____ בלבד. ולרבי יהודה:

אם הצמר הושבח יותר מהוצאות הצביעה – האומן מקבל רק _____ .
 ואם הוצאות הצביעה יותר ממחיר השבח של הצמר – האומן מקבל רק _____ .

משנה ה

הגזול מחברו שוה פרוטה ונשבע לשקר והודה לו – חייב להחזיר את הגזילה לנגזל.
 ואם הנגזל הלך למקום רחוק – אין לגזול כפרה עד ששייב לו.
 ולכן, על הגזול ללכת אפילו ל_____ .

הגזול אינו יוצא ידי חובת השבה בנתינה ל_____ או ל_____ כדי שיתנו לנגזל.
 אך יוצא ידי חובת השבה כשנותן ל_____ עבור הנגזל.
 אם מת הנגזל – הגזול משיב את הגזילה ל_____ .

משנה ו

הגזול את חברו ונשבע לשקר שלא גזל – מחוייב לתת לנגזל שני דברים:

1. השבת ה_____ .
2. הוספת _____ .

גזול שנתן לנגזל חלק מהכסף או שהנגזל מחל על חלק –

אם נשאר לגזול לשלם את כל ה_____ – הגזול אינו צריך ללכת אחרי הנגזל.

אם נשאר לגזול לשלם פחות משוה פרוטה מה_____ – הגזול אינו צריך ללכת אחרי הנגזל.

אך אם נשאר יותר משוה פרוטה מה_____ – הגזול חייב ללכת אחרי ה_____ .

אך עדיין צריך להשיב את הפחות משווה פרוטה כשיפגוש את הנגזל.

משנה ז

גזלן ששילם לנגזל את הקרן, ונשבע לשקר ששילם את החומש, ואח"כ הודה –

צריך לשלם _____ על ה_____.

ואם גם על חומש זה נשבע לשקר ששילם –

צריך לשלם _____ על ה_____ על ה_____.

דין זה של 'חומש על חומש' הוא רק אם נשבע לשקר על _____.

דין 'קרן וחומש' אינו רק בגזלן, אלא גם:

1. הכופר ב_____ שהיה בידו. 3. העושק _____ שעבד אצלו.

2. הכופר ב_____ שנתנה לו. 4. המכחיש שמצא _____.

הגזלן מחוייב בקרן וחומש ואשם רק כאשר _____ שנשבע לשקר,

אך הנשבע לשקר והוכחש ע"י עדים – משלם רק _____.

הכופר בפיקדון בטענת אבידה, ונשבע לשקר –

אם הוכחש ע"י עדים – משלם _____, ואינו מוסיף _____.

ואם הודה מעצמו שנשבע לשקר – משלם _____ ו_____ ומקריב _____.

משנה ח

הכופר בפיקדון בטענת גניבה, ונשבע לשקר –

אם הוכחש ע"י עדים – משלם _____, ואינו מוסיף _____.

ואם הודה מעצמו שנשבע לשקר – משלם _____ ו_____ ומקריב _____.

משנה ט

הגוזל את אביו ונשבע לשקר, ומת האב, ואח"כ הודה –

חייב לשלם ליורשים _____ ו_____ ומקריב _____.

ואם רוצה בדווקא את החלק הזה של הירושה, או שאין לו מה לאכול –
יכול לקבל חלק זה ע"י _____.

משנה י

המדיר את בנו מנכסיו, ומת האב – _____ להנות מהנכסים.
ואם הדירו מנכסיו בחייו ובמותו – גם לאחר מיתת האב _____
אך אם אין לו מה לאכול יכול לקבל קרקע זו ע"י ש _____.

משנה יא

הגוזל גר ונשבע לשקר, והגר מת – צריך לשלם קרן וחומש ל _____ ולהקריב אשם.
אם העלה את הכסף לירושלים, ומת בדרך –
הכסף חוזר לבני _____,
והאשם ירעה עד ש _____ ואח"כ _____ ודמיו יפלו ל _____.

משנה יב

אם הגזול נתן את הכסף לכהנים ומת לפני הקרבת האשם – הכסף שייך ל _____.
הגזול צריך לשלם את _____ ואח"כ להקריב את _____.
הביא את האשם לפני שנתן את התשלום לכהנים –
אם עדיין לא הקריבו את האשם – ישלם את הקרן וחומש ל _____, ואח"כ יקריבו את
ה _____.
אך אם כבר הקריבו את האשם – יחזור ויקריב _____ אחר לאחר נתינת _____.
המשלם את ה _____ ו _____ ולא הביא _____ – יצא.
אך המקריב אשם ולא שילם _____ ו _____ – לא יצא.
המשלם קרן ולא הוסיף את ה _____ – אין החומש מעכב את הקרבת ה _____.

מסכת בבא קמא – פרק י

משנה א

גזלן חייב להשיב את הגזילה, שנאמר: והשיב את הגזילה אשר גזל.
גזלן שמת – בניו חייבים להשיב את מה שגזל רק אם הגזילה בעין.
ולכן אם בני הגזלן אכלו את הגזילה – אינם צריכים לשלם,
בין אם אכלו את הגזילה ב _____ האב, ובין אם אכלו לאחר _____ האב – פטורים.
אך אם אביהם השאיר _____ – צריכים לשלם.

כלל: אסור לקבל ממוזן מגזלן ואפילו לצדקה.

מוכס וגבאי הלוקחים כרצונם (ולא לפי חוקי המלך) נחשבים לגזלנים. ולכן,

1. אין _____ אצלם מטבעות. 2. אין מקבלים מהם _____.

דין זה הוא בכסף שלוקחים מאנשים, אך הכסף הפרטי שלהם מותר.

במשנה שני אופנים לכסף פרטי:

1. הכסף שנמצא ב _____ . 2. הכסף שברשותם כשהם _____.

משנה ב

למדנו שאין לקבל הנאה מממוזן גזול, במשנתנו עוסקים בהצלה מההפסד.

במשנה 2 דוגמאות:

1. _____ שנמלו חמור ונתנו חמור במקומו.

2. _____ שנמלו כסות ונתנו כסות במקומו.

המקבל יכול להשתמש במה שקיבל כי הבעלים התייאש מרכושו, ויש גם שינוי רשות.

המציל לאחר יאוש – זכה.

במשנה 4 דוגמאות:

1. מציל מ _____ . 2. מציל מ _____ . 3. מציל מ _____ .

4. נחיל של דבורים שעזב את הכוורת ועבר לרשות אחר, לאחר _____ – הרי אלו שלו.

הצלת נחיל:

- למרות שאשה וקטן לא כשרים לעדות, אך סומכים עליהם לברר מהיכן יצא ה_____.
- מותר להכנס ל_____ כדי להציל את הנחיל.
אם הזיק את תבואת חבירו עליו_____.
- נחיל שהתיישבו על ענף –
לת"ק: אסור _____ אפילו אם בדעתו _____.
לר"י בן ריב"ב: מותר _____, אך צריך _____.

משנה ג

המכיר את כליו וספריו ביד אחר, וטוען שנננבו ממנו, והמחזיק טוען שקנה אותם בשוק, אם היתה בעיר שמועה שנננבו ממנו חפצים – ה_____ נאמן שאילו חפציו, המחזיק נשבע כמה _____, ומקבל את התשלום מה_____, ומחזיר את החפצים.
אם לא היתה בעיר שמועה שנננבו ממנו חפצים – אין המכיר _____ שאילו חפציו.

משנה ד

משנתנו עוסקת במאבד ממונו כדי להציל ממון חבירו.

במשנה 2 דוגמאות:

1. שופך חבית _____, כדי להציל את ה_____ של חבירו.
2. מניח את _____ הנשטף, כדי להציל את _____ של חבירו.
אם כשהציל לא אמר כלום – מקבל רק את שכר _____ ולא את מה ש_____.
אך אם התנה ואמר: 'אני אציל את _____ ואתה נותן את _____' – מקבל את מה ש_____.

משנה ה

הגוזל את שדה חבירו, ואח"כ נטלוה מסיקים,

אם לקחו את השדה בגלל הגזל – הגזלן _____ להעמיד _____.

אך אם לקחו את השדה מחמת רצונם בה – הגזלן אומר: _____.

וכן, הגוזל את שדה חבירו, ואח"כ שטפה נהר – הגזלן אומר: _____.

כיצד שדה 'נגזלת', והרי במקומה היא נשארת?

א. כשהוציא את חבירו ממנה והתיישב בה. ב. כשהזיז את סימן הנבול שבין שדהו לשדה חבירו.

משנה ו

גזלן, לזה ושומר – אינם יכולים להשיב ב _____, ועליהם להשיב ב _____.

אך אם הלוח או השומר אמרו ש _____ למדבר – יכולים להשיב במדבר.

משנה ז

כלל: המוציא מחבירו עליו הראיה, ואפילו אם התובע טוען ברי והנתבע טוען שמא – אין מוציאים ממון מהנתבע ללא ראיה.

אך יש חילוק בין אם הנתבע אומר שמא על 'עצם החיוב' או על 'פירעון החיוב'.

אם הנתבע מודה שחייב, אלא שטוען שמא על הפירעון – עליו לשלם.

במשנה 3 דוגמאות:

1. הנתבע אומר: ' _____, ואיני יודע אם החזרת'.

2. הנתבע אומר: ' _____, ואיני יודע אם החזרת'.

3. הנתבע אומר: ' _____, ואיני יודע אם החזרת'.

כאשר הנתבע טוען שמא על עצם החיוב – פטור לשלם.

במשנה 3 דוגמאות:

1. הנתבע אומר: איני יודע אם _____.

2. הנתבע אומר: איני יודע אם _____.

3. הנתבע אומר: איני יודע אם _____.

משנה ה

הגונב – מלבד מה שמחוייב להשיב, עליו להודיע לבעלים על ההשבה.

הגונב טלה ואין הבעלים יודעים על הגניבה – אם השיב ולא הודיע לבעלים אין זו _____.

כל עוד והבעלים לא יודע על ההשבה – חייב הגונב ב _____, ואפילו ראה הבעלים את הטלה.

גנב טלה והבעלים יודע על הגניבה,

אם הבעלים יודעים שהטלה הושבה – הרי זו _____, והגנב אינו חייב באחריות.

אך אם הבעלים אינו יודע על ההשבה – אין זו השבה, והגנב חייב ב _____.

משנה ט

אסור לקנות מגנב חפצים שגנובים בידו, כי בכך מחזיקים את ידו וגורמים לו לגנוב.

במשנה 5 דוגמאות:

1. לקנות מרועים _____.
2. לקנות מרועים _____.
3. לקנות מרועים _____.
4. לקנות משומרי פירות _____.
5. לקנות משומרי פירות _____.

מותר לקנות מאשה נשואה כשאין חשד גניבה, והיינו בדברים המצויים, ומוכרת ברצון הבעל.

במשנה 5 דוגמאות:

1. לקנות מנשואה שגרה ביהודה _____.
 2. לקנות מנשואה שגרה בגליל _____.
 3. לקנות מנשואה שגרה בשרון _____.
 4. לקנות מנשואה _____.
 5. לקנות מנשואה _____.
- אך אם האשה אומרת לקונה להטמין את מה שקנה – _____ לקנות, כי ניכר שהמקח גנוב.

משנה י

משנתנו עוסקת בדברים קטנים שנשארים ביד האומן בגמר מלאכתו.

- מוכיז: מה שהוציא ה_____ - הרי אלו שלו, מה שהוציא ה_____ - הרי אלו של בעל הבית.
- חוטים שבקצה הבגד: _____ חוטים - הרי אלו של הכובס, יותר משלשה חוטים ב_____ הבגד - הרי אלו של בעל הבית. יותר משלשה חוטים בצבע _____ - הרי אלו של הכובס.
- חוט תפירה: כשאינן ראוי ל_____ בו - הרי הוא של החייט, כשראוי ל_____ בו - הרי זה של בעל הבית.
- ממלית: כשפחות מ_____ אצבעות על _____ אצבעות - הרי הוא של החייט, באורך שלש אצבעות על שלש אצבעות - הרי הוא של בעל הבית.
- שבבי עץ שחרש מוציא בנגריה: ב_____ - הרי הם של החרש, ב_____ - הרי הם של בעל הבית.
- שבבי עץ שחרש מוציא בבית הבעלים: אפילו _____ - הרי הם של בעל הבית.